No. 1320 Zaterdag 17 April 1909 26ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire. Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1— 7 regels f0,50, voor elken regel meer 7½ cts.

BUREAUX VAN DIT BLAD

REDACTIE: Waterkant, Otrabanda, No. 223

ADMINISTRATIE: Plein Concordia, No. 129, Pietermaai

Es Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna, pagá padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire, Aruba, St. Martin (P. H.), St. Eustatius i Saba fl. 10,— pa anja.
Un numero sol fl. 0,15.
Anuncio di 1 te 7 regel f0,50, cada regel mas 7½ cts.

Curaçao, 16 April.

DE NIEUWE BEGROOTING.

VOORLOOPIG VERSLAG
der Afdeelingen van den
KOLONIALEN RAAD.

ALGEMEENE BESCHOUWINGEN.

1. Dankbaar herdacht men den steun en de hulp, door de Kolonie voortdurend, doch in meer dan gewone mate in den laatsten tijd ondervonden, zoowel van Vorstin en Regeering als van het Nederlandsche volk.

Men stelde er prijs op reeds bij het Afdeelingsonderzoek te verklaren, dat de Koloniale bevolking dien steun en die hulp op de rechte waarde weet te schatten en te waardeeren.

Ook aan het Bestuur, dat gedurende de moeilijke tijden welke de Kolonie heeft doorgemaakt, hare belangen heeft voorgestaan en behartigd, mocht een woord van waardeering niet onthouden worden voor de wijze, waarop het dat gedaan heeft.

—

Gelijk het Bestuur in de Memorie van Toelichting terecht zegt, is de belangrijke overschrijding van het ramingscijfer der uitgaven van het afgeloopen jaar voor een groot deel toe te schijven aan den zeer buitengewonen staat van zaken gedurende dat jaar.

Zouden dan ook de nadeelige uitkomsten van den dienst over het afgeloopen jaar, van wege de abnormale omstandigheden, met stilzwijgen dienen voorbijgegaan —de Afdeelingen meenen niettemin een punt, de oprichting van een station voor draadlooze telegraphie, even te moeten aanroeren, om de aandacht van het Bestuur te vestigen op het groote belang, dat de handel en scheepvaart van Curaçao bij het station kunnen hebben en de hoop uit te spreken, dat het Bestuur zal bevorderen, dat het station duurzaam voor Curaçao behouden moge blijven.

2. De Afdeelingen hadden met leedwezen ontwaard, dat het eindcijfer der uitgaven der thans ingediende begrooting wederom hooger is dan dat van de vorige, d. w. z. als men, gelijk het Bestuur gedaan heeft, voor de zuiverheid der vergelijking buiten rekening laat de buitengewone uitgaaf op de begrooting van het loopend jaar voor den aankoop van een stoomschip.

Te vaak reeds hadden zij bij de behandeling van opvolgende begrootingen gewaarschuwd tegen het opdrijven der uitgaven en aangedrongen op meer eenvoud in de huishouding der Kolonie, dan dat welk betoog ook van deze strekking nu nog iets anders zou kunnen bevatten, dan herhalingen van reeds vroeger kenbaar gemaakte meeningen.

Men wenschte daarom ditmaal niet te treden in beschouwingen omtrent des Bestuurs financieel beleid, doch zich, met eene verwijzing naar het bij vorige gelegenheden daaromtrent aangevoerde, te bepalen tot die posten der thans ingediende begrooting, waartegen men, voor het meerendeel op ook reeds vroeger uiteengezette gronden, bezwaar had

Slechts enkele punten, welke hier mogen volgen, meenden de Afdeelingen te mogen releveeren.

In de eerste plaats dan hadden zij den indruk gekregen, dat de belastingadministratie te grootscheeps is ingericht; dat er te veel personeel aan verbonden is, te groote traktementen zijn toegekend of in uitzicht zijn gesteld, te veel registers en formulieren zijn ingesteld; in het kort, dat de heele opzet weinig beantwoordt aan de eischen van eene eenvoudige en goedkoope administratie.

Men wenschte echter, waar men hier te doen heeft met een overgangstoestand, geen concrete grieven te formuleeren, maar alleen voorloopig het vertrouwen uit te spreken, dat zoodra dit maar eenigszins noodig blijkt, door het Bestuur zelf de noodige vereenvoudigingen zullen worden aangebracht.

In de tweede plaats wees men op een euvel, dat van elders naar hier overgewaaid, ook in de Koloniale Administratie bedenkelijke afmetingen begint aan te nemen: op de zucht namelijk om van alles statistieken en rapporten te doen opmaken; wat natuurlijk het werk op de verschillende kantoren doet toenemen en een der oorzaken is, waarom telkens meer en meer geëmployeerden moeten worden aangesteld of traktements-verhoogingen voorgesteld.

Wat de statistieken betreft, wees men bovendien nog op het gevaar dat onjuiste cijfers tot verkeerde, vaak averechtsche, gevolgtrekkingen aanleiding geven.

Men gaf in overweging in de toekomstige Koloniale Verslagen en ook in andere officieele stukken geen statistieken over te nemen, geen cijfers te verstrekken, die niet volkomen betrouwbaar zijn.

Het had b. v. geen zin elk jaar een bevolkingsstatistiek op te maken, waarvan men weet, dat zij niet geheel juist is, juist kan zijn. Veeleer verdiende het de voorkeur om eens in de tien jaren b. v. een nauwkeurige volkstelling te doen plaats vinden.

Zoo ook beteekende de statistiek van den veestapel niets; de elke week in de Curaçaosche Courant voorkomende marktberichten niets, omdat zij uit geheel onvoldoende gegevens worden samengesteld.

Dan vestigden verscheidene leden de aandacht op het omslachtige systeem, dat zoovele afzonderlijke declaraties moeten worden opgemaakt voor schuldvorderingen tegen het Gouvernement.

Men vroeg of niet de Departementchefs zelf al de kleine uitgaven voor hun tak van dienst konden doen en daarvoor aan het einde van elk kwartaal declareeren.

In een kleine en eenvoudig ingerichte administratie mocht er toch wel een klein plaatsje worden ingeruimd voor wat vertrouwen in de hoofdambtenaren.

Eindelijk had het de aandacht van vele leden getrokken, dat in de Kolonie op het gebied van het onderwijs, vooral van het openbaar meer uitgebreid lager onderwijs eene mildheid heerscht, die kwalijk past in het kader van een zuinig beheer.

Er wordt o. a. een crediet aangevraagd voor het bouwen van een lokaal als achtste klasse aan de Wilhelmina-school, voor eene klasse, welke in den regel niet meer dan drie of vier leerlingen telt, en die reeds eenmaal is opgeheven moeten worden omdat er maar een of twee leerlingen waren.

Men had eerder verwacht, dat die klasse, waarvan elke leerling het Gouvernement jaarlijks een zeer beduidend bedrag kost, zou zijn opgeheven.

3. In tegenstelling met het Bestuur dat, trots de ondervonden teleurstellingen en de mislukking van haast alle landbouwproeven, hoopvol gestemd blijft, in de verbetering van den landbouw het heil der Kolonie schijnt te blijven zien — hadden de Afdeelingen uit de ervaring der laatste jaren tot haar leedwezen, met den besten wil geen andere leering kunnen trekken, dan dat de zaak van den landbouw voor de Kolonie— in elk geval voor de benedenwindsche eilanden— hopeloos staat; dat in die richting niets te bereiken valt.

Vooral was dit in den laatsten tijd nog duidelijker uitgekomen, toen bleek dat zelfs de matige eischen die sisal en pita aan klimaat en bodem stellen, voor de benedenwindsche eilanden—enkele gunstig gelegen valleien uitgezonderd— nog te zwaar zijn.

Van de proeven met gewassen, die het niet zonder irrigatie kunnen stellen, had men nooit eenige verwachting gehad; van de pogingen tot veredeling van vruchten evenmin.

Al deze arbeid zal nooit een resultaat kunnen opleveren, dat van eenige beteekenis zal kunnen zijn voor den economischen toestand der Kolonie.

De kosten van irrigatie toch zullen in het eene geval de concurrentie met andere, vochtiger landen onmogelijk maken en in het andere geval zijn goede vruchten in de naburige landen tot zulke lage prijzen te bekomen, dat het waarlijk de moeite en de kosten niet loont zich in de Kolonie op eenigszins groote schaal op den vruchtenteelt toe te leggen.

Kon men om bovenstaande redenen zijn medewerking niet langer verleenen aan de landbouwpolitiek op de benedenwindsche eilanden — men zou, schoon met weinig vertrouwen in het resultaat, het Bestuur nog eenigen tijd willen steunen in zijn pogingen om in die richting wat voor de bovenwindsche eilanden te bereiken.

Met weinig vertrouwen, omdat men de bebouwbare oppervlakte van die eilanden te klein, hunne ligging ten opzichte van het wereldverkeer te ongunstig achtte dan dat welke cultuur ook daar ooit van eenige beteekenis zou kunnen zijn.

4. Bij verscheidene leden was de vraag gerezen of het in verband met de zeer weinig bemoedigende vooruitzichten op landbouwgebied, wel verdedigbaar was om met den damaanleg op den tegenwoordigen voet voort te gaan.

Vooral nu het Bestuur bij de toelichting van een der begrootingsposten zegt, dat het nog wel zeer langen tijd zal duren eer het werk zal zijn voltooid, meenden zij het sterk te moeten betwijfelen of de voordeelen, directe en indirecte, wel ooit zullen kunnen opwegen tegen de hooge kosten.

In dit verband werd er op gewezen hoe bij de belastingherziening en bij de uitvoering der belastingverordeningen vele formaliteiten zijn voorgeschreven; hoe de handel met kleinigheden wordt lastig gevallen; het vreemdelingenverkeer door een te streng onderzoek der reisbagage wordt bemoeilijkt, alleen om niet enkele honderden guldens 's jaars misschien aan invoerrecht te derven, terwijl aan den anderen kant voor den landbouw, die van zooveel geringere beteekenis is, jaarlijks veel meer dan f. 50,000— wordt uitgegeven.

Zij wezen er op, dat de opbeuring der Kolonie voornamelijk zal moeten worden gezocht in de richting van vergemakkelijking van den handel, de scheepvaart en het vreemdelingenverkeer; wegneming van alle beletselen, zoowel materieele als formeele, die in welk opzicht ook de vrije ontwikkeling van deze bestaansbronnen der Kolonie in den weg zouden kunnen staan; bevordering der industrie, inzonderheid der volksindustrie bij uitnemendheid: de hoedenindustrie.

Terugkeerende in het verband, werd door verscheidene andere leden aangevoerd, dat dammen in elk geval nuttig en noodig zijn, zoowel voor den plantengroei in het algemeen als voor de aanvulling van den afnemenden grondwatervoorraad.

Zij keurden den damaanleg goed, al moesten ook zij erkennen, dat uit een financieel oogpunt bezien, de kosten te veel oploopen. Zij gaven daarom in overweging bij den aanleg een goedkoopere werkwijze te volgen; de dammen aan te leggen op behoorlijke afstanden van elkaar en niet, zooals op Scherpenheuvel en de plantage Gerustheid b. v. vlak bij elkaar.

5. Tegen de voorgestelde traktementsverhoogingen had men in het algemeen bezwaar. De Koloniale financiën waren er op het oogenblik niet naar om aan dergelijke blijvende verhooging der uitgaven te denken. En zou de oorzaak van de desbetreffende voorstellen vermeerdering van werk zijn, dan moest er naar gestreefd worden, door vereenvoudiging van den dienst, die oorzaak weg te nemen.

Ook de voorstellen om het corps ambtenaren in den zin van het pensioensreglement, uit te breiden met de brievenbestellers en met eenige kommiezen der belastingen, ontmoetten bij de Afdeelingen, met het oog op de toekomstige verzwaring van den pensioenslast, zonder nog te spreken van verlofstraktementen en overtochtskosten, ernstige bedenkingen.

Men gaf in overweging in elk geval daarmede te wachten op de resultaten van den arbeid van Prof. Van Geer.

—

ARTIKELEN.

Art. 1.

ONDERARTIKELEN.

Art. 1. Vrij algemeen had men bezwaar tegen de voorgestelde verhooging van het traktement van den drukker.

Behalve het bij de algemeene beschouwingen in het algemeen tegen traktementsverhoogingen aangevoerde, werd bij dezen post nog op gewezen, dat bij de verleden jaar plaats gehad hebbende inschrijving voor het drukken van Gouvernements-advertentiën, enz., die werkzaamheden, en daarmede ook de betrekking van drukker, aan den tegenwoordigen titularis zijn gegund, terwijl anderen voor lagere bedragen hadden ingeschreven.

Naar aanleiding van de voorgestelde verhooging van het voor vergoeding aan de geëmployeerden uitgetrokken bedrag, werd opgemerkt dat in de eerste plaats naar vermindering van het werk op de verschillende kantoren moet worden gestreefd.

Art. 2. Bij dezen post (*detacheering naar Nederland van ondergeschikte ambtenaren*), waartegen men bezwaar had, werd wederom der leden leedwezen uitgesproken, dat hij na op de begrooting voor het loopend jaar door den Raad te zijn verworpen, er in Nederland weer opgebracht is.

Men vestigde er de aandacht op, dat van de onderwijzers, die gedetacheerd zijn geweest, de een niet lang na zijn terugkeer in de kolonie tot schoolopziener is benoemd, een ander bij zijn terugkeer uit Nederland is overgeplaatst van de school van de hoofdplaats naar eene van een buitendistrict van een der kleinere eilanden der Kolonie en een derde niet eens in de Kolonie teruggekeerd, maar den dienst heeft verlaten; dat van de andere ambtenaren, die gedetacheerd zijn geweest, één enkele jaren en de andere reeds enkele maanden na zijn terugkeer wederom met verlof naar Holland zijn teruggegaan.

Art. 5. Bij dit artikel werd verwezen naar het bij de vorige begrooting aangevoerde omtrent het noodeloos specificeeren van kleine uitgaven. Zoo konden b. v. de posten *d* (*bindwerk*) en *e* (*translaatkosten*) alsook *f* (*drukloon*) en *g* (*verschillende benoodigdheden*) zonder eenig bezwaar worden vereenigd.

Tegen de verhooging van laatstbedoelde posten had men trouwens bezwaar. De hoogere uitgaven in de laatste jaren stonden, meende men, in verband met de belastingherziening.

Art. 8. Men had bezwaar tegen de voorgestelde verhooging van de traktementen van den Administrateur van financiën en van den Ontvanger, gelijk ook tegen het bepalen op f 4,000.— van dat van den Inspecteur der belastingen.

Wat eerstgemelde verhooging, betreft werd opgemerkt, dat aan de betrekking van Administrateur van financiën onafscheidelijk verbonden is het voorzitterschap van de Curaçaosche Bank, waaraan f 1,000— verbonden is, zoodat het tractement van dien hoofdambtenaar niet f4000, maar f5,000.— bedraagt.

Voorts dat in verband met de onlangs plaats hebbende belastingherziening, de werkzaamheden van den Administrateur van financiën in niet geringe mate zijn verminderd.

Wat aangaat de verhooging van het traktement van den Ontvanger werd aangevoerd, dat hoewel de werkzaamheden van de betrekking door de evengemelde belastingherziening zijn toegenomen, niet uit het oog dient verloren, dat den titularis thans nevens een Sub-ontvanger, ook nog een tweede klerk is ter zijde gesteld.

Een aantal leden konden niettemin, met het oog op de verhoogde verantwoordelijkheid, niet ontkennen dat eene kleine verhooging van het traktement wenschelijk is en waren bereid daartoe mede te werken.

In verband met de door het Bestuur gemaakte vergelijking tusschen de traktementen van Postdirecteur en Ontvanger, bevalen eenige leden aan bij eventueele vervanging van den tegenwoordigen Postdirecteur het traktement gelijk te stellen aan dat van den Ontvanger.

Men meende, dat het traktement van den Inspecteur der belastingen gevoegelijk kon worden bepaald op f 3,500— 's jaars; met welk bedrag men de betrekking voldoende bezoldigd achtte

Enkele leden wilden zelfs verder gaan en zouden aan die betrekking niet meer dan f 3,000— verbonden willen zien.

Traktementen van meer dan f3,000 betoogden zij, moeten in de Kolonie — wilde men in dat opzicht niet den weg opgaan van Suriname — hooge uitzonderingen blijven. En zij achtten de betrekking van Inspecteur niet zoo gewichtig, dat zij tot die hooge uitzonderingen zou moeten behooren.

Gelijk bij de algemeene beschouwingen gezegd, achtte men den tijd sinds de invoering van het nieuwe belastingstelsel verloopen te kort, om reeds nu een zuiver oordeel over de inrichting van den dienst mogelijk te maken.

Wilde men daarom niet voorbarig afbreken, men wenschte echter ook niet te spoedig aan het bouwen te gaan.

Men zou geen bezwaar maken tegen de instelling, voorloopig, van de betrekkingen van verificateur en kommies-verificateur, mits van een vast traktement voorshands geen sprake zij en geen vooruitzichten worden geopend op periodieke verhoogingen, waartegen men, gegeven het uitgetrokken bedrag voor het aanvangsalaris, zich waarschijnlijk zou moeten verzetten.

Art. 9. *Vergoeding van den verificateur en de kommiezen.* Vele leden zouden gaarne vernemen hoeveel de vergoeding, in dit artikel bedoeld, gemiddeld per ambtenaar beloopt. In verband met de bezoldiging der verschillende ambtenaren der belastingen, kwam het hier uitgetrokken bedrag f 4,000— wel wat hoog voor.

Art. 14. Men had geen bezwaar tegen het aangevraagde crediet voor de normaalschool. Alleen wenschte men hier te doen uitkomen, dat wanneer later de belangstelling in die school verloopt, er geen sprake moet zijn van het toekennen van vergoeding aan de thans daaraan verbonden onderwijzers, wegens gemis van inkomsten.

Art. 15. Verscheidene leden begrepen niet goed, waarom de aankoop van schoolmeubelen voortaan uit dezen post moet worden gekweten. In elk geval zou dan, indien deze post werd verhoogd, de post „aankoop van meubelen enz." in art. 35, letter *h* verlaagd moeten worden.

Art. 17. Waar bij het bepalen van het traktement van den loods niet is gehandeld overeenkomstig het votum van den Raad bij de vorige begrooting, had men bij dezen post ten minste eene kleine toelichting verwacht.

Art. 18. Eenige leden hadden bezwaar tegen de voorgestelde traktementsregeling ten opzichte van den Stadsgeneesheer en verklaarden de voorkeur te geven aan de bestaande regeling.
Andere konden zich met het voorstel vereenigen.
Tegen het toekennen van eene verhooging aan den armendokter had men vrij algemeen bezwaar. Er werd o. a. opgewezen, dat een dokter behalve zijn traktement ook nog zijn particuliere praktijk heeft.
Men zag er de noodzakelijkheid niet van in, den Stadsgeneesheer eene vergoeding toe te kennen wegens transportkosten te water. Die uitgave toch is ten allen tijde aan de betrekking verbonden geweest.

Art. 29. Traktement van den landbouwkundige. Met verwijzing naar het bij de algemeene beschouwingen omtrent den landbouw aangevoerde, verklaarde men, algemeen, bezwaar te hebben tegen de verschillende posten van dit artikel, met uitzondering van die betreffende de bijdrage in de kosten van Suriname, waartoe men door een Koninklijk Besluit verbonden was.
Men vertrouwde, dat, wanneer het Bestuur eens gezet de behaalde resultaten met de proeven op landbouwgebied overweegt, het met den Raad zal willen erkennen, dat de pogingen om in die richting iets te bereiken behooren te worden opgegeven.

Art. 25. Kosten tot verbetering van het visscherijbedrijf. Men zou het regelmatiger achten wanneer deze uitgaven werden overgebracht naar de Afdeeling „Geheele Kolonie."
Gevraagd werd voorts waarom de adviseur vergoeding moet krijgen voor huishuur.
In verband met hetgeen in de toelichting wordt gezegd omtrent het ontbreken van litteratuur, wenschten vele leden de hoop uittespreken dat op dit gebied niet gestreefd zal worden naar het verkrijgen van rapporten en verslagen enz. maar naar praktische resultaten.

Art. 26. Met verwijzing naar de algemeene beschouwingen zou men de verschillende posten willen zien vervallen, met uitzondering van den post „dividivicultuur" en den memoriepost „renteloos voorschot aan een eventueel op te richten sisal- of pita-onderneming."
De dividivicultuur toch heeft getoond levensvatbaarheid te bezitten en op de benedenwindsche eilanden voor uitbreiding vatbaar te zijn. En de sisal- of pitacultuur zou wel ondersteuning verdienen indien een particuliere onderneming haar op de een of andere gunstig gelegen plantage zou willen aanleggen.
Intusschen merkten verscheidene leden op, dat zij gaarne zouden zien, dat voor de aanmoediging van de dividivi jaarlijks slechts f 10,000— werd uitgegeven.

Art. 28. *Studie, landbouwschool.* De Afdeelingen deden opmerken, dat het bij het toestaan van een crediet voor de tegemoetkoming hierbedoeld, niet in de bedoeling had gelegen, dat die doorloopend zou worden verleend.

Art. 33. Gelijk bij vorige gelegenheden waren de Afdeelingen ook thans van meening, dat de werkzaamheden aan het Departement van Openbare Werken niet in die mate zijn toegenomen, dat er aan verbonden was, toen de tegenwoordige Directeur aan het hoofd daarvan optrad.
Behalve den damaanleg worden geen groote werken uitgevoerd.
Men was van oordeel dat de tegenwoordige Directeur een alles behalve zuinige werkwijze volgt; dat er b. v. op te veel punten tegelijk aan den damaanleg wordt gewerkt, waardoor het toezicht moeilijk is uit te oefenen en veel tijd in beslag neemt; dat er veel schrijfwerk wordt verricht, te veel teekeningen gemaakt enz.
Wat door het Bestuur wordt aangevoerd ter verdediging van den post „1 eersten opzichter", nl. dat wanneer een technisch onderwezen opzichter de leiding der werkzaamheden heeft, de uitvoering der verschillende werken minder zal kosten, zou de leden tot de zienswijze van het Bestuur hebben doen overhellen, indien niet juist in den laatsten tijd, in den tijd dus, dat de technisch onderwezen persoon de leiding heeft gehad, alles aan het Departement zooveel duurder geworden was.
Men wenschte zich overigens omtrent dit onderwerp, dat zoo herhaaldelijk reeds besproken is geworden, niet in abstracte beschouwingen te verdiepen, maar alleen er op te wijzen, dat het Departement van Openbare Werken tegenwoordig (afgezien van de kosten van den dammaanleg) veel meer kost dan vroeger.
Wat het rapport van de bezuigingscommissie betreft, trokken verscheidene leden er ten opzichte van den eersten opzichter een aan die van het Bestuur tegenstelde conclusie uit.
Resumeerende hadden de Afdeelingen bezaar tegen de posten „1 eersten opzichter" en „1 teekenaar".
Omtrent laatstbedoelden post zouden eenige leden echter bereid zijn hem, met het oog op den damaanleg en het teekenwerk dat daaraan verbonden is, voorloopig te bestendigen, mits niet als traktement, doch als toelage.
Vele leden gaven in overweging bij eventueele duurzame bezetting van den post van Directeur van het Departement van Openbare Werken het traktement terug te brengen op het bedrag dat de vroegere Chef van het Bouwdepartement genoot.

Art. 35 *e*, 3e onderdeel. *Het bijbouwen van een lokaal als 3e klasse bij de Wilhelmina-school* Vele leden hadden, op de gronden ontwikkeld in de algemeene beschouwingen, bezwaar tegen dezen post.
Verder meende men, dat de posten *c* en *d* begrepen moesten zijn in den post *g* van dit artikel. Deze post zou dan voor het volgend jaar verhoogd kunnen worden tot f 5,000—.

Art. 36 *e. Het verbeteren van den weg van Sta. Maria naar Ceroe Fortuna.* Vele leden hadden bezwaar tegen dezen post. De plaats Ceroe Fortuna, zoo betoogden zij, was van te weinig belang, er woonden te weinig menschen dan dat er een nieuwe weg noodig zou zijn.

Art. 53. Eenige leden waren tegen de voorgestelde verhooging van het traktement van den Gouvernements geneeskundige op Aruba. Andere konden zich met het oog op de bezoldiging van de Gouvernementsgeneeskundigen op de andere eilanden, met het Bestuursvoorstel vereenigen.

Art. 73. Men vroeg op welke wijze de exploitatie der dividiviboomen op het domein van Bonaire wel geschiedt, dat tegenover de kosten slechts een gelijk bedrag als inkomsten kon worden geraamd.

Art. 75. Men kon de noodzakelijkheid van het omheinen van de hier bedoelde gebouwen, dokterswoning en hospitaal, te Kralendijk niet inzien.

Art. 86, 88, 105 en 120. Zooals bij de algemeene beschouwingen gezegd, was men bereid het Bestuur nog een korten tijd te steunen in zijn pogingen om den landbouw op de benedenwindsche eilanden te ontwikkelen.
Men wenschte daarom voor deze eilanden nog tot einde 1910 een landbouwkundige aan te houden; doch men vond het niet rationeel dat de uitgaven dan alleen op rekening van Sint Martin zouden komen en gaf daarom in overweging liever in de Afdeeling „Geheele Kolonie" een bedrag uit te trekken voor een landbouwkundige en uitgaven in het belang van cultures.
Wat de bezoldiging van dien landbouwkundige betreft, merkten vele leden echter op, dat een bedrag van f 4,500— daarvoor en voor reis- en verblijfkosten ruimschoots voldoende zou zijn.
Het bedrag voor uitgaven in het belang van cultures zou kunnen worden bepaald op hetgeen thans voor de drie eilanden samen wordt aangevraagd, waarbij men opmerkte, dat voor Sint Eustatius wel wat veel word gevraagd.

Art. 90, *b* en *c* 120. Men achtte, vrij algemeen, de noodzakelijkheid van deze uitgaven niet genoegzaam aangetoond. Men vroeg van waar thans het benoodigde water gehaald wordt; of er niet reeds een regenbak bestaat, en of er niet, al zou men zich ijzeren bakken aanschaffen, toch altijd wat zal moeten worden betaald voor het aanbrengen van water.

Art. 90 *f*. Waar op deze begrooting f 200.— meer dan gewoonlijk wordt aangevraagd voor het onderhoud der gebouwen, moest— meende men — niet nog bovendien voor het herstellen en verven van het hier bedoeld gebouw een afzonderlijk bedrag op de begrooting worden gebracht.

SLOT.

Art. 2 Wil de opmaking van eene begrooting en de vaststelling van de sommen, die tot bepaalde doeleinden mogen worden gebezigd, eenigen zin hebben en niet evengoed achterwege kunnen blijven, dan dient men zich bij de uitvoering der begrooting ook aan de toegestane sommen te houden.
Het was den Afdeelingen opgevallen, dat bij dit artikel zoovele ramingen voor overschrijding vatbaar worden verklaard, en men was van oordeel dat een zuinig beheer, een woekeren met de toegestane bedragen hierdoor niet wordt bevorderd.
Men zou daarom gaarne zien dat het aantal in dit artikel opgenoemde onderartikelen zooveel mogelijk werd ingekrompen en alleen die werden behouden, welke uitgaven betreffen, die onmogelijk binnen bepaalde perken kunnen worden gehouden.

DE MIJNWET
IN DE
TWEEDE KAMER.
(*HANDELINGEN.*)

De Heer IDENBURG, Minister van Koloniën vervolgt:
Mijn stelling is, dat het Burgerlijk Wetboek van Curaçao niet toelaat een andere beperking van het beschikkingsrecht van den eigenaar van den bovengrond over delfstoffen dan door verordeningen van politie; waar de wet zoo duidelijk is, mag men niet uit de onderstelde bedoeling van den wetgever er in interpreteeren.
Ik kan mij echter voorstellen, dat men anders redeneert en ik kan mij een oogenblik indenken in het standpunt van den heer van Kol, die zegt: wij staan voor een fout; wij moeten rekenen met de bedoeling van den wetgever. Welnu, laat het voor een oogenblik zoo zijn, laten wij eens rekenen met de bedoeling van den wetgever. Dan kan die bedoeling nooit anders geweest zijn dan dat in Curaçao zou gelden de regeling van de Fransche Mijnwet van 1810.
Nu vestig ik er de aandacht op, dat indien de Mijnwet van 1810 in de kolonie Curaçao had gegolden, het beschikkingsrecht over de phosphaten zou toebehooren aan den eigenaar van den bovengrond. Dat is niet twijfelachtig.
In het werk van Aguillon over de Fransche mijnwetgeving lees ik:
„Si le conseil d'Etat estime que la substance demandée en concession n'est pas concessible, il rejette purement et simplement la demande. C'est ainsi qu'un décret du 6 janvier 1874 a rejeté une demande en concession d'un gisement de phosphate de chaux avec ce considérane, qui est d'autant plus à relever que les décrets d'octroi ou de rejet de concession de mines ne sont jamais motivés;
„Que le phosphate de chaux n'est pas compris au nombre des substances que l'article 2 de la loi de 1810 a rangées dans la catégorie des mines; que la nature des gisements de phosphate de chaux, qui forment l'objet de la demande et les conditions dans lesquelles ils se présentent, ne permettent pas de les assimiler aux dites substances, et en conséquence d'en accorder la concession à titre des mines."
Met andere woorden, er kon geen concessie voor verleend worden omdat de beschikking over de phosphaten behoort aan den eigenaar van den grond.
Het komt mij daarom voor, dat wij ons niet behoeven uit te putten om te zoeken naar sterke uitdrukkingen van afkeer ter beoordeeling van het standpunt dat door den maker van deze Mijnwet is ingenomen, maar dat wij eerlijker, royaler en oprechter doen door te erkennen, dat zoowel de opvatting die op Curaçao gold, als de wijze waarop de beschikking verkregen werd en de daden van het Gouvernement en de letter der wet, grond geven aan het beschikkingsrecht die door den eigenaar van den grond over de delfstoffen wordt uitgeoefend.
Nu kan natuurlijk de Rijkswetgever den aard van het eigendomsrecht, zooals dat voortvloeit uit art. 622 van het Curaçaosche Burgerlijk Wetboek, wijzigen in dien zin, dat aan den eigenaar van den grond de beschikking over zekere delfstoffen wordt onttrokken.
Wij maken dan goed een fout, welke, naar wij meenen in het Curaçaosche Burgerlijk Wetboek wordt aangetroffen. Maar die wijziging zal toch zeker rekening moeten houden met het beginsel, dat in de geheele beschaafde wereld geldt, dat dergelijke wijziging geen verkregen rechten mag opheffen, in casu niet het recht van hen die krachtens hun bevoegdheid beschikking hebben uitgeoefend over delfstoffen die in dien grond zijn.
Met dit beginsel werd nog zeer kort geleden gerekend bij de Tiendwet; de tienden werden afgeschaft, maar de tiendgerechtigden schadeloos gesteld. Met dat beginsel werd ook gerekend bij de wijziging in 1904 van de Mijnwet, die ook door den geachten afgevaardigden uit Enschedé is ter sprake gebracht.
Toen was aanvankelijk door de Regeering voorgesteld den bedrijfsdwang ook toe te passen op concessiën die reeds waren verleend. In het Voorloopig Verslag is men daartegen opgekomen, omdat het onbillijk zou zijn een dergelijken last te leggen op concessionarissen die niet onder die voorwaarde de concessie hadden aanvaard. De Regeering heeft toen in verdere behandeling der zaak haar voornemen laten varen, op grond dat ook hier het beginsel, dat aan wetten geen terugwerkende kracht mag worden verleend, ongeschonden moest worden gehandhaafd. En in de kolonie Curaçao geldt het de toepassing van bedrijfsdwang op menschen die de beschikking hadden krachtens eigendom, niet krachtens concessie. Concessie-verleening en bedrijfsdwang zijn zaken die bij elkander behooren; eigendom en bedrijfsdwang zijn zaken die elkaar uitsluiten.
Met een enkel woord is door den heer van Karnebeek nog een element in deze bespreking gebracht, dat zeker de volle aandacht verdient.
Ik voor mij acht het niet onmogelijk, dat, wanneer gehandeld werd zooals de geachte afgevaardigde uit Enschedé het meest rationeel en billijk zou achten, een internationale complicatie zou ontstaan, waarin een arbitrale uitspraak zou zijn ingeroepen. En dan geloof ik, dat het niet twijfelachtig is of die arbiter zou onze mijnregeling, indien deze bevatte hetgeen de heer van Kol wilde, getoetst hebben aan het bij alle beschaafde volken geldende rechtsbeginsel, dat rekening moest worden gehouden met verkregen rechten.
Het komt mij voor, dat het rechtmatig is, en daarom ook is een verdienste van dit ontwerp, om te rekenen met de rechten die de eigenaars van den grond, die beschikkingsrecht hebben geoefend, daardoor verkregen hebben op de mineralen, en dat onteigening de eenige weg is waarop door het Gouvernement eventueel de beschikking over die delfstoffen kan worden verkregen.
Ik meen ook, dat er een tijd is geweest, waarin bij den geachten afgevaardigden uit Enschedé eenig vermoeden hieromtrent heeft bestaan. Ik heb hier vóór mij een extract uit een redevoering, door den geachte afgevaardigde in December 1901 hier gehouden, en daarin lees ik dit: „Ik las tevens dat dit ontwerp berust op hetzelfde beginsel, dat de Indische Mijnwet kenmerkt, waarbij de scheiding tusschen den eigendom van den ondergrond en van den bovengrond is bekrachtigd. Bovendien, dat uitdrukkelijk is opgenomen art. 1, waarin de phosphaten tot de delfstoffen worden gerekend, zoodat ook de phosphaten in handen van de gemeenschap komen. Echter schijnt me wel eenig gevaar te bestaan, dat men daardoor in strijd zal komen met art. 631 (lees art. 622) van het Burgerlijk Wetboek; kon dat het geval zijn, dan hoop ik, dat de Regeering trachten zal door schadevergoeding de beschikking te krijgen over alle delfstoffen, opdat zij niet blijven in handen van enkelen, maar ten bate van allen zullen dienen."
Een wetsontwerp dat zich stelt op deze basis, had, dunkt mij, van den geachten afgevaardigde uit Enschedé een welwillender beoordeeling verdiend dan het nu is ten deel gevallen.
Het komt mij inderdaad voor, dat onteigening de weg is die door ons Burgerlijk Wetboek is aangegeven om voor het Gouvernement te komen tot beschikking over die delfstoffen.
Wij zullen daardoor, zooals in de gewisselde stukken is gezegd, de gelegenheid hebben om er achter te komen, of waarlijk de rijkdommen zoo groot zijn en of het waar is dat de exploitatie zooveel belooft. Wij zullen er een deskundige heen kunnen zenden, die een behoorlijk onderzoek instelt en omtrent de vooruitzichten van de exploitatie het Gouvernement kan inlichten.
De heer van Kol heeft gevraagd of het mijn voornemen is dat te doen. Ja, Mijnheer de Voorzitter; het is mijn voornemen om door een deskundige te doen nagaan, welke waarde de phosphaatlagen hebben en op welke wijze ze te exploiteeren zouden zijn. Dat onderzoek is noodig opdat te goeder tijd het Gouvernement de vraag kunne beantwoorden of al dan niet tot onteigening zal moeten worden overgegaan.

(*Wordt vervolgd.*)

Nieuwsberichten.

Curaçao.

Scheepvaart.

Van 1 — 15 April liepen onze haven binnen:

Stoomschepen	11
Goeletten	32
Bijlanders	20
Brikken	3
totaal	66 schepen.

Huldeblijk aan H. M.

De Koloniale raadzaal werd Dinsdagmorgen van 9 —11 uren zeer druk bezocht door belangstellende dames vooral, maar ook door Heeren, die het Huldeblijk, dat namens de Kolonie Curaçao aan Hare Majesteit zal worden aangeboden, kwamen bewonderen.
Het is een kostbaar stuk, waaraan door vele kunstvaardige handen allen zorg is besteed.
Het bestaat uit een fijn linnen doek, van ± een paar M. lang en een halve Meter breed, waarvan de beide einden uitloopen in een breeden kant van echt Curaçaosch maaksel, fijn uitgehaalde soles, (zonnetjes) en keurig borduurwerk, zooals een bouquet, en loovertjes, etc. Boven een der breede randen is het Nederlandsche Wapen fraai in den doek geborduurd.
De doek moet dienen om over den arm te slaan, waarop het Koningskind gedragen wordt. Hier noemt men zulk een doek pañal, de hollandsche benaming is ons onbekend.
Het Damescomité zal dankbaar genoten hebben van de overgroote belangstelling der bewonderende menigte, die niet uitgeroepen raakte in lof over het prachtstuk.
Een oprecht woord van dank voor de goede zorgen der Dames mag hier niet worden onthouden. Als een eerewacht omringden zij het huldeblijk, om te waken tegen iedere aanraking, maar waren tegelijkertijd voor een ieder bereid elke gevraagde verklaring te geven.
Enkele namen moeten hier nog volgen.
Van het Dames-comité had Mejuffrouw L. CAPRILES op zich genomen voor de afwerking te zorgen, terwijl zij persoonlijk ha rdheeft medegewerkt.
Het kunstjuweel, het wapen, werd vervaardigd door Mejuffrouw M. VAN GRIEKEN.
Verder verleenden nog hunne medewerking de Dames LOBO, LOURENTS NEUMAN en TEUNISSEN e. a.
Het huldeblijk zal worden aangeboden in een mahoniehouten kist. Het deksel draagt weder op echt Curaçaosche wijze de inscriptie *Kolonie Curaçao — 1909* met wit hout van Bonaire ingelegd in het donker vlammend mahoniehout. Deze kist is het werk van den Heer A. DE WINDT, en werd sierlijk met blauwe satijn gevoerd door Mejuffrouw R. LOPEZ MADURO. Naar wij vernemen zal het geld wat overgebleven is besteed worden voor een liefdadig doel.

De blijde verwachting.

Geheel de bevolking leeft in spanning en wacht met ongeduld op het groote bericht uit Den Haag.
Een klein voorproefje van den algemeenen geestdrift, welke na de heugelijke gebeurtenis te verwachten valt, hadden wij reeds Woensdagavond, toen de *Mecklenburg* bij het verlaten onzer haven vier schoten loste, niet buiten, maar midden over de stad. Allerwegen klonk luide het gejuich, klappertjes en donderbussen werden ontstoken, de vlaggen geheschen, de illuminatie reeds voor den dag gehaald.
Eerst na een kwartier kwam men tot de overtuiging, dat slechts een boot was uitgegaan.

Sisalcultuur.

De Weledelgestr. Heer J. A SNIJDERS JR. wijst in *Het Algemeen Handelsblad* op de belangrijke studie van EEN CURAÇAONAAR voorkomende in *De Vragen van den Dag*, welke wij van den schrijver in dank ontvingen, en in welke studie, waarover wij later zullen spreken, een lans gebroken wordt voor de sisalcultuur. EEN CURAÇAONAAR meent dat niet slechts in de vruchtbare valleien, maar ook op de hellingen der bergen, natuurlijk niet aan de windzijde, sisal met vrucht kan geplant worden mits maar van te voren plantgaten gevuld worden met vruchtbare aarde.

Nu tegelijkertijd de Koloniale Raad in zijn Voorloopig Verslag, en de Landbouwkundige in het jaarverslag over 1908 ten gunste dezer cultuur spreken, zal misschien een of andere onderneming het eindelijk aandurven sisalcultuur in het groot op onze eilanden te beginnen.

Maar, dat men haast make! Had men een tiental jaren geleden begonnen, toen de Heer J. H. J. HAMELBERG deze cultuur aanried, dan zou het Curaçaosche product reeds bekend zijn op de Amerikaansche en Europeesche markt en zou een concurrentie van Venezuela ons niet zooveel schade meer hebben kunnen doen. Thans echter zal het juist omgekeerd gaan. In Venezuela groeit de pita in weelderigen overvloed en werd juist dezer dagen door de *Mérida* de meest moderne ontvezelingsmachines naar Coro gebracht, waar men zich in 't groot op het bereiden van pitavezel gaat toeleggen. Zal Curaçao, dat nog beginnen moet met den aanleg der velden, wel kunnen concurreeren met Venezuela?

Dit zal alleen dán mogelijk wezen, als de vraag naar pita-vezel veel grooter is dan het aanbod, als er nog op de wereldmarkt plaats is voor verschillende vezel-verkoopers.

Zou de Landbouwkundige, of de Curaçaosche Maatschapij dit laatste niet eens kunnen onderzoeken?

Dankbetuiging.

In dank ontvangen van de Heeren SOUBLETTE ET FILS een prachtig gezicht op de haven, in kleuren gedrukt op vier aan elkander vast zittende briefkaarten.

't Is een mooie prentbriefkaart, waard om in een lijstje gezet te prijken in onze woningen.

Ook kan iedere kaart afzonderlijk worden gekocht.

Wij wenschen den Heeren SOUBLETTE veel succes met dit nieuwe artikel.

„Onderling Genoegen."

De Tooneel-Gymnastiek- en Athleten-Club van dien naam gevormd door eenige schepelingen van Harer Majesteits *Utrecht*, zal Zaterdag- en Zondag-avond een uitvoering geven in het Theater *Naar*. De eene helft der netto-opbrengst is bestemd voor de Curaçaosche armen, de andere helft komt ten bate van het „Militair Tehuis."

Een hoezee! voor onze Jantjes en veel succes!

Castro en de Mogendheden.

Nederland is weder voorgegaan met een voorbeeld te geven van krachtdadig optreden tegenover Castro.

Toen in de pers het bericht werd verspreid, dat Nederland de ontscheping van Castro in Venezuela met geweld zou beletten, werd uit Den Haag geseind dat dit bericht minder juist was en Nederland niet zou optreden tegen den Dictator, *tenzij hij Nederlandsch grondgebied mocht betreden.*

Men heeft aan het tweede gedeelte, wat wij thans onderstreepen, te weinig aandacht geschonken, meer lettend op de tegenspraak van het gerucht door de Pers verspreid.

Thans blijkt echter, dat Nederland de eerste was, die wereldkundig maakte, dat Castro belet zou worden te landen op Nederlandsch grondgebied. Engeland en Frankrijk hebben dit voorbeeld gevolgd, toen Castro bij zijn aankomst te Point à Pitre op 6 April ll. namens de Britsche Regeering werd aangezegd, dat hij niet op Trinidad zou worden toegelaten, en de Gouverneur van Martinique hem na ontscheping te Fort de France beteekende binnen 9 uur het eiland weder te verlaten.

Dat Castro zich ziek meldde, en daarom weigerde te vertrekken, is onzen Lezers reeds bekend. Ook, dat hij eerst door een en later door drie doktoren onderzocht werd, en niet ziek bevonden, gewapender hand in een draagbaar aan boord van de *Versailles* werd gebracht welke onmiddelijk naar Guadeloupe vertrok.

De Venezolaansche Regeering heeft ook DOÑA ZOILA, echtgenoote van Castro, belet met haar gevolg te La Guaira aan wal te stappen. Mevrouw Castro is nu doorgereisd naar Colón. Als Castro zijn echtgenoote volgt, loopt hij in den muil van den leeuw der Vereenigde Staten, die hem wel goed vast zullen houden en iedere revolutionnaire beweging beletten.

Venezuela en de Vereenigde Staten.

Uit de bladen van Caracas blijkt ons dat men aldaar doodsbenauwd is, dat Amerika zal ingrijpen bij de de eerste de beste ongeregeldheid. Men wijst op de voorbeelden van Puerto Rico, Cuba en Santo Domingo, en het groote belang voor de Vereenigde Staten om in de Caraïbische Zee, van zoo groot strategische beteekenis in de toekomst na de opening van het Panama-kanaal, vasten voet te krijgen.

De vrees voor een Amerikaansch protectoraat is wel het hoofdmotief geweest, waarom zelfs de famile van Castro geweigerd werd zich te La Guaira te ontschepen.

Ongeregeldheden waren te voorzien en die moesten voorkomen.

Dr. Paul en de 30%.

De Sphinx van Venezuela! Wat is hij vriend of vijand? Wij weten het niet. Terwijl hij wachtende was op instructies van Caracas omtrent de opheffing der 30%, gaat hij naar Berlijn, brengt een bezoek bij den Rijkskanselier en bij den Keizer, en wordt door dezen gedecoreerd. Hij verklaart in een interview, dat de grootste moeilijkheid bestaat in de Europeesche handelshuizen in Venezuela, welke schade zou lijden bij den de opheffing der 30%. Die Europeesche handelshuizen zijn, natuurlijk, de Duitsche.

Wat beteekent nu dat bezoek aan Berlijn en die decoratie?

Werden de Duitsche belangen boven de Nederlandsche behartigd?

En lijden de Curaçaosche handelshuizen dan geen schade bij voortduring der 30%?

De schade aan Curaçao toegebracht komt voort uit een onrechtvaardige heffing, uit een onvriendelijke daad, uit bestendiging eener daad van persoonlijke wraak van GUZMAN BLANCO.

De schade van de Duitsche handelshuizen is een derven van winst, voortkomend uit de onrechtvaardige onderdrukking der Nederlandsche belangen.

Worden de 30% afgeschaft, of aanmerkelijk verminderd, dan ontstaat er eerst een eerlijke concurrentie, tusschen Duitsche en Curaçaosche huizen, welke den handel slechts ten goede kan komen.

Voordeelen uit overdreven bescherming van de eene bevriende natie tegenover onrechtvaardige onderdrukking van een andere bevriende natie moeten worden prijs gegeven.

Nederlands optreden gaf aanleiding tot omverwerping van Castro's wanbestuur en maakte een regeling der toestanden in Venezuela mogelijk. Nederland mag niet langer zuchten onder Venezuela's wraak, maar heeft recht op vriendschap en dankbaarheid.

Prinsendag.

Maandag a. s. zal de verjaring van Z. K. H. den Prins der Nederlanden op de gebruikelijke wijze worden gevierd.

Gedecoreerd!

Bij Kon. besl. is benoemd tot officier in de orde van Oranje-Nassau, de Inspecteur der registratie en domeinen voor den ambulanten dienst P. DE JONCHEERE, werkzaam geweest als commissaris voor de herziening van het belastingstelsel in de kolonie Curaçao.

Herbenoemd.

Bij Kon. besl. zijn A. G. STATUIS MULLER, J. SUTHERLAND en J. MÖLLER benoemd tot leden van den Kolon. Raad der kolonie Curaçao.

Onze gelukwenschen!

Landmacht.

Bij Kon. besl. is de detacheering over den tijd van drie jaren bij de Landmacht in West-Indië van den 1e luit. der inf. van het leger in Ned.-Indië A. C. BRUSSE, andermaal met één jaar en zes maanden verlengd en alzoo nader bepaald op zes jaren.

De Loterijwet.

Naar aanleiding van het Voorloopig Verslag van den Kolonialen Raad omtrent deze wet antwoordde de Gouverneur:

Het was hem aangenaam te mogen vernemen, dat door vele leden de indiening van de ontwerp-verordening met ingenomenheid is begroet en dat zij ten volle instemden met hetgeen door het Bestuur in de Memorie van toelichting is gezegd.

Naar aanleiding van de meening van enkele leden, die, hoewel betreurende dat door de loterij kapitaal aan de kolonie onttrokken werd, zich niet met den gekozen vorm konden vereenigen, zij den Gouverneur vergund op te merken, dat wanneer door aan het spel verslaafden de algemeene welvaart wordt benadeeld, er geen bezwaar kan bestaan, dat de wetgever die bepalingen in het belang van alle burgers in het leven roept, die hij meent dat kunnen strekken om de groote nadeelen van den speelhartstocht zoo niet geheel te beteugelen, dan toch binnen zekere grenzen terug te brengen.

Aan die leden, die ter compensatie van de uit de kolonie wegvloeiende gelden door het spelen in vreemde loterijen, het oprichten van een koloniale loterij voorstaan, deelt de Gouverneur mede, dat alsdan in stede van een rem tegen de speelzucht, een z. i. tot zeer nadeelige gevolgen kunnende leiden officieele aanmoediging tot het deelnemen aan deze te bestrijden kwaal zoude worden gegeven.

Het geheel vrijlaten van loterijen, waarvan de prijzen niet in geldswaarde bestaan en de gezamenlijke waarde van f 100.— niet te boven gaan, komt den Gouverneur niet wenschelijk voor.

Het is toch meermalen voorgekomen, dat personen, die door het houden van kleine loterijen, waarvan de prijzen bijv. bestonden in slechte blikjes en slechte dranken, zich ten koste van het publiek inkomsten trachtten te verwerven, zonder dat zij zelfs eenigen waarborg gaven, dat de eventueel gewonnen prijzen zouden worden uitgereikt, of dat de trekking eerlijk zou geschieden.

Gewenscht is het daarom, dat dergelijke praktijken kunnen worden tegengegaan.

Het behoeft echter nauwelijks gezegd te worden, dat dit niet zal beletten om, in gevallen als in het Voorloopig verslag aangegeven, aan belanghebbende vergunning te geven, om door verloting van een handwerkje enz. op eene eerlijke wijze in hun nood te voorzien.

Aan den wensch van den Raad om het in de tweede alinea van dit artikelen genoemde bedrag van f 100.— op f 500.— te brengen, is gevolg gegeven.

Tegen de wijziging van het tweede lid van artikelen 6. bestaat bij den Gouverneur geen overwegend bezwaar aan het verlangen van den Raad wordt dan ook voldaan door wijziging van het tweede lid in den aangegeven zin:

„De Gouverneur kan echter vrijstelling van dit recht verleenen."

Het voorstel om het verbod te beperken tot den aanlegger of houder van de loterij kan door den Gouverneur echter tot zijn leedwezen niet worden overgenomen: juist het verkoopen van loten, wil de verordening toegepast kunnen worden, dient tijdig te worden tegengegaan, ook in het belang van het publiek.

De Gouverneur meent, dat personen, die den verkoop van loten op zich wenschten te nemen en onverhoopt niet zouden kunnen lezen, voldoende middelen ten dienste staan om zich te vrijwaren onschuldig met den rechter in aanraking te komen.

Mocht zich een geval als in het Voorloopig verslag aangegeven voordoen, dan nog is het aan het Openbaar Ministerie overgelaten een gebleken onschuldige niet te vervolgen.

A. N. V.

Bestuursvergadering op den 13n. April 1909 des avonds te 8,30 in de vergaderzaal van den Kolonialen Raad.

De Secretaris doet mededeeling van de volgende ingekomen stukken:

1o. Een brief van den HEG. Heer Kapitein ter zee, Commandant der Scheepmacht in de Caraïbische zee meldende, in antwoord op dezerzijdsch schrijven van 29 Maart ll. inhoudende verzoek om medewerking voor de viering van de aanstaande geboorte van het Koninklijk Kind, dat de Zeemacht alhier vertegenwoordigd gaarne het hare zal bijdragen om meerder luister te geven aan de feestviering en benoemd heeft de Heeren L. Hamming. Luit. t|z der 1ste klasse aan boord H. M. "Gelderland", J. C. Gruschke, 1ste Luit. der mariniers a|b H. M. „Utrecht" en E. F. de Veer, Luit. t|z der 2de klasse a|b H. M. „De Ruyter", om zitting te nemen in onze commissie;

2o. Een brief van den Weledgestr. Heer Kapitein Commandant der Troepen berichtende, dat ingevolge onze uitnoodiging de Heeren 1ste Luits. L. Schutte en C. van Roggen, als commissarissen zullen optreden bij de feestviering;

3o. Een brief van den Voorzitter v|d Kolonialen Raad, waarbij ons wordt toegestaan onze vergaderingen voor de aanstaande feestviering te houden in de zaal van den Kolonialen Raad;

4o. Brief van den Heer M. C. Fauel inhoudende kennisgeving van zijn aanstaand vertrek naar Nederland;

5o. Brief van den Heer H. J. Schreuders met verzoek de tegemoetkoming aan den jongeling Henriquez betaalbaar te stellen aan den Heer J. A. Snijders Jr. in Nederland,

6o. Bedankbrief van de Jongeliedenafdeeling voor een aan haar ten geschenke gegeven voetbal;

7o. Verzoek van het Hoofdbestuur het voor de noodlijdenden ingekomen bedrag, groot fl 182.82 te debiteeren en dat bedrag af te houden van bijdragen van leden;

8o. Rapport van Lionel Corner in de maanden Januari, Februari en Maart d. j.;

9o. Mededeeling van den Weleerwaarden Heer M. V. Zwijsen, dat de groote zaal van het Colegio St. Thomas zal worden afgestaan voor een muziekavond met lezing en dat het onderwerp van ZWE's lezing niet zijn zal "Vondels: Lucifer", maar "Vondels: Geboortklock van Willem van Nassau", thans meer actueel en zich leenend tot eene dankbare behandeling;

10o. Ontvangsterkenning door de Perseverance Lodge No. 184" van gelden gesteld te harer beschikking ter verdeeling onder noodlijdenden;

11o. Ontvangsterkenning door Afd. Aruba van de gelden voor het zelfde doel te harer beschikking gesteld en opgave van drie nieuwe leden de Heeren Adriaan Laclé, Koopman, H. A. B. C. de Veer, mijningenieur, en Mejuffrouw A. E. van der Biest, allen opgegeven door den Secretaris-Penningmeester.

12o. Twee briefkaarten meldende overzending van f250.— en f 99.— voor de noodlijdenden op Curaçao door den Secretaris-Penningmeester van Groep Nederlandsch-Indië, Algemeen Nederlandsch Verbond;

13o. Brief van de Jongeliedenafdeeling, aannemende onze uitnoodiging om mede te doen aan den optocht, te houden ter gelegenheid van de geboorte van het Koninklijk Kind;

14o. Brief van den Weleerwaar den Heer W. van den Brink, die afwijst het aan hem gericht verzoek, om voor het Aruba-nummer een opstel te leveren, dat behandelt de geschiedenis van het eiland, maar aanbiedt iets te zullen schrijven over de Protestantsche gemeente;

15o. Mededeeling, dat Afdeeling Bonaire beschikt over het geld, dat haar is toegekend, om te verdeelen onder noodlijdenden en verzoek dier Afdeeling om bijdrage tot het organiseeren van een volksfeest ter viering van de aanstaande geboorte van het verwacht worden de Koninklijk Kind;

16.o Schrijven van Afdeeling Aruba, meldende dat ter vervanging van den vertrokken Secretaris-Penningmeester J. H. Schriels verkozen is tot Secretaris-Penningmeester den Ondervoorzitter, den Heer L. C. Kwartsz, en dat de daardoor opengevallen plaats is aangevuld door verkiezing van den Weleerwaarden Heer ds. G. J. Eyberts tot Ondervoorzitter.

17o. Verslag van de werking der Afdeeling Bonaire over 1908 en rekening en verantwoording van het gevoerd beheer. Het Bestuur der Afdeeling is thans als volgt samengesteld:

Voorzitter. De Zeereerw Heer Pastoor W. G. Willems, Secretaris-Penningmeester de Heer C. J. Krijt en leden de Heeren J. A. R. Herrera, P. L. de Haseth, N. van Meeteren Jr. en C. A. Nouel. Het kassaldo op 1 Januari 1909 bedraagt Gulden f 21,52⁵. |

18o. De rekening en verantwoording en het verslag der werking over 1908 van de Afdeeling Aruba. Het ledental is even groot als begin 1908. Gedurende 1908 organiseerde de Afdeeling een St. Nicolaasfeest en deelde een prijs uit aan de schoolkinderen voor het beste opstel in de Nederlandsche taal. De Afdeeling Aruba ontvangt gaarne het lichtbeeldentoestel om aan de schoolkinderen eenige aangename avonden te bezorgen;

19o. Herinnering aan de Herdenking van den 100 jarigen geboortedag van den dichter Dr. J. P. Heye

op 1 Maart 1909 te Paramaribo.

20o. Ontvangsterkenning door de Loge "De Vergenoeging" van gelden aan haar afgegeven ter verdeeling onder de armen; de verdeelingslijst is door de Loge aan ons bestuurslid, den Heer J, Möller, ter inzage aangeboden;

21o. Avondblad van Maandag 22 Maart 1909 van „De Nieuwe Courant", waarin voorkomt een schrijven onzer vertegenwoordigers aan de Redactie van dat blad, ten einde op de onjuistheid te wijzen van een uit het Curaçaosche blad "De Wekker" overgenomen bericht;

22o. Jaarverslag over 1908 van de Nederlandsche Vereeniging te Pretoria;

23o. Brief van den Heer J. V. Monsanto, mededeelende, dat hij een orkest heeft samengesteld, dat gaarne op den a. s. muziekavond een paar muziekstukken ten gehoore zal geven.

24o. Schrijven van onzen vertegenwoordiger, den Heer J. A. Snijders Jr. die, na in overleg te zijn getreden met den Heer Baron van Wassenaer van Rosande, Lid van het Hoofbestuur afraadt 't brengen van een bloemenhulde aan H. M. de Koningin na de heugelijke gebeurtenis en eveneens afraadt, het zenden van een telegram van gelukwensch. De brief houdt tevens in een lof voor onze Groep, die volgens de Heeren Administrateur en Penningmeester van het Verbond, wat organisatie, wijze van werken, administratie, nakoming harer verplichtingen tegenover het Hoofdbestuur enz. betreft, als voorbeeld strekken kan;

De Secretaris zegt, dat alle ingekomen brieven, die niet van groot belang zijn, na ontvangst dadelijk worden beantwoord, door het Dagelijksch Bestuur. Aan Afdeeling Bonaire is bericht, dat zij zich tot het plaatselijk Bestuur op Bonaire zal kunnen wenden, om steun voor de voorgenomen feestviering en dat, mocht onze kas na afloop van den aanstaanden muziekavond met lezing ons veroorloven eenige uitgaven te doen in het belang der Afdeeling, wij dan gaarne zullen bijdragen voor een muziekavond met lezing op Bonaire.

De Voorzitter der Groep, de Heer H. P. de Vries, wordt eerst na den 20sten dezer ophet eiland terugverwacht en daarom meenden de Bestuursleden den muziekavond definitief te kunnen vaststellen op den 27sten dezer maand. De Secretaris deelt mede, dat verschillende Dames en Heeren, die beloofd hebben te zingen op den aanstaanden muziekavond morgenavond ten huize van den Heer Ed. S. Lansberg bijeen zullen komen, om uit te kiezen de stukken die gezongen zullen worden. De Secretaris wordt belast met het opstellen van het program, dat aan elk lid zal worden gezonden met een toegangskaartje. Tot den muziekavond en lezing zullen worden toegelaten de leden met hunne dames en kinderen en een ieder, die wenscht toe te treden tot het Verbond. Speciale uitnoodiging zal worden gezonden aan onzen Eere-Voorzitter, den Heer Gouverneur der Kolonie, en aan ons Eere-Lid, den Heer My. C. Henriquez.

Stadsreiniging.

Gedurende de laatste 8 dagen werden in het fiscalaat aangebracht en door middel van petroleum verdelgd:

119 ratten.
755 muizen.

Dr. Paúl te Berlijn.

Berlijn, 20 Maart. (Reuter). De „Nord-deutsche" meldt, dat de rijkskanselier heden den bijzonderen Venezolaanschen gezant Dr. Paúl ontving.

∴

Keizer Wilhelm heeft Zaterdag 20 Maart in het bijzijn van den staatssecretaris van buitenlandsche zaken v. Schön, den buitengewonen gezant dr. De Paúl ontvangen in plechtige audiëntie en hem na afloop daarvan de kroonorde 3de klasse geschonken.

Dr. Paúl.

De Berlijnsche berichtgever van het „Hbld." seint:

Dr. J. de J. Paul verklaarde aan de „Voss. Ztg." dat hij de onderhandelingen met Nederland niet plotseling heeft afgebroken, doch dat hij Nederland verlaten heeft, omdat de onderhandelingen een wending namen, die ver boven zijn volmacht ging. De douane-quaestie met Curaçao heeft aanleiding gegeven tot moeilijkheden. De hierover door Nederland gestelde eischen konden niet worden vervuld, zonder meer, omdat zij benadeeling der handelsbelangen van andere Europeesche firma's in Venezuela ten gevolge zouden kunnen hebben.

Dr. de Paul zal van Berlijn weder naar Nederland terugkeeren.

Brief van Castro.

President Castro was treurig gestemd. Te Dresden zat hij met slechts een omgevinkje van vier personen— de groote „hofhouding" schijnt afgeschaft — in zijn hotel, waar niemand tot hem wordt toegelaten. De oud-dictator is baloorig. In zijn land hebben de autoriteiten hem openlijk beschuldigd van allerlei leelijks— afpersing, poging tot moord enz.— en tegen hem gevangenisstraf geëischt. Het zou misschien wel eens kunnen komen tot verbeurdverklaring zijner goederen en tot zijn onmiddellijke arrestatie, indien hij het ooit wagen mocht in zijn ondankbaar Venezuela wederom voet aan land te zetten. Vooral over de tegen hem uitgebrachte beschuldigingen — die hem compromitteeren in de oogen van geheel de wereld— is Castro hevig verontwaardigd. Aan een verslaggever van den „Matin", die voor geld en goede woorden dezer dagen wist door te dringen tot 's mans onmiddellijke nabijheid— n. l. den particulier-secretaris te spreken wist te krijgen— liet Castro een briefje overhandigen, waarin hij o. a. het volgende schreef:

„De eenige beschuldiging, die men tegen mij heeft kunnen inbrengen, is dat ik de man zou zijn geweest, die een moordaanslag op Gomez heb bevolen en voorbereid. Hoe wil men echter verklaren, dat ik dien Gomez eerst de meest belangrijke opdrachten zou hebben gegeven en toen het plan heb opgevat hem te laten vermoorden? Het is mij onbegrijpelijk. Want, wanneer ik eenig wantrouwen zou hebben gekoesterd, zou ik de noodige bevelen gegeven hebben vóór mijn vertrek en niet zoo dom zijn geweest om ze te seinen.

„Dergelijke bevelen kunnen niet gegeven zijn van Berlijn uit, waar ik 14 December ben aangekomen, of van Parijs, van waar ik den 13en vertrokken ben, daar de eerste troebelen te Caracas begonnen zijn op 13 December en op 19 December reeds geëindigd waren.

(Van 14-19 December had Castro nog 5 dagen om te seinen.

De troebelen te Caracas zijn niet begonnen naar aanleiding van Castro's telegram, maar werden daardoor wel spoediger beëindigd.)

(Red. Amigoe.)

„Toen ik later vernam hetgeen er gebeurd was, uit de bladen en uit een geheim telegram van minister Paúl, ben ik opgekomen tegen de uitgebrachte beschuldiging in een cijfer-telegram en door bemiddeling van de Venezolaansche legatie en heb ik bevelen gegeven omtrent een schikking met Nederland. De gezant en de secretaris kennen die telegrammen: bij de telegraafdirectie te Berlijn zullen de origineelen nog wel berusten en natuurlijk weet men er ook van op het ministerie van buitenlandsche zaken te Caracas. Geen enkel ander telegram is door mij verzonden.

„Zij, die mij kennen, weten dat ik tot geen laaghartige daad in staat ben. Ik leg deze verklaring, die volkomen in overeenstemming is met de waarheid, af voor de pers en de vreemde staten, omdat ik wil, dat men niet zal twijfelen aan mijn eerlijkheid, of achterdocht koesteren omtrent mijn gedrag. De ellendeling, die de lage beschuldiging de wereld heeft ingezonden, zal, daarvan ben ik verzekerd, niets onbeproefd laten, om te trachten ze waar te maken, maak ik ben vast overtuigd, dat het Venezolaansche volk zulk een gemeenheid niet zal dulden, wanneer het eens ontdekt, hoe de eigenlijke toedracht is. Ik weet bovendien, dat, vroeger of later, de waarheid zal zegevieren en dat God mij gerechtigheid zal laten wedervaren. En meer verlang ik niet."

CASTRO OP REIS.

Bordeaux 29 Maart.

Hier doet een bericht de ronde, dat Venezuela op het laatste oogenblik voor het vertrek van de *Guadeloupe*, waarop Castro zich bevindt, aan de fransche stoomvaart-maatschappij, door haren consul, heeft medegedeeld, dat het aan Castro geoorloofd zou zijn in Venezuela te landen. Deze mededeeling is aan Castro overgebracht.

Antwerpen 29 Maart.— Hier zijn berichten ontvangen, dat Cipriano Castro in Antwerpen een schip gecharterd zou hebben voor revolutionaire doeleinden in de wateren van West-Indië.

Nauwkeurige onderzoekingen hebben plaats gehad met het doel om het schip te sporen. Maar het meest nauwkeurige onderzoek heeft bewezen, dat er van zulk een chartering niets bestaat.

Willemstad 29 Maart.

Het Hollandsch eskader, dat orders gekregen had, om naar het Engelsch Eiland Grenada te vertrekken op den 31 Maart, heeft heden contra-order ontvangen.

Parijs 30 Maart.— De Fransche stoombootmaatschappij bevestigde heden het bericht, dat het Venezuelaansche Gouvernement terug gekomen was op zijn besluit om Castro niet toe te laten in Venezuela op zijne reis met de „Guadeloupe". Na ontvangst van een officieel bericht van Dr. Paúl, den specialen gezant van Venezuela in Europa, deelde de agent van de Stoomboot-Maatschappij te Santander deze verandering van gevoelen mede aan den Kapitein van de „Guadeloupe" en aan Castro. Castro liet zich niet over deze verandering uit.

Het is hier niet bekend, welke gedragslijn door Venezuela zal gevolgd worden in geval Castro eene Venezolaansche haven aandoet.

In antwoord op een vraag door een Parijsch blad gedaan om te weten te komen, waaraan deze verandering van houding is toe te schrijven, telegrafeerde Dr. Paúl van uit den Haag: „Venezuela zal de reis „van Cipriano Castro op de „Guadeloupe" niet verhinderen, dat is „alles."

Den Haag 30 Maart.

Dr. Paúl, de Venezolaansche Gezant, liet heden in een vraaggesprek uit, dat Venezuela niet zijne bezwaren had ingetrokken tegen de landing van Castro in Venezuela, maar dat het eenvoudig aan de fransche Stoomvaart-Maatschappij had medegedeeld, dat het Gouvernement geen moeilijkheden zou maken, als de Maatschappij verlangde Castro naar een Venezolaansche haven te vervoeren. „Als Castro doorgaat naar Venezuela," zei Dr. Paúl, „moet hij het zelf maar weten; 't is op zijn eigen risico."

Washington 30 Maart.

Of Castro doorgaat naar Venezuela, of dat hij afstapt in Trinidad, zal geen verandering brengen in de houding van Amerika tegenover den voormaligen gebieder in Venezuela.

Heden werd gezegd, dat met Castro niet zal onderhandeld worden en dat de Ver. Staten alles zullen doen, w t in hun vermogen is, om te voorkomen, dat hij weer aan het bewind komt. Men verzekert erbij, dat, als Venezuela Castro zou terug nemen, dit zou worden beschouwd als een indirecte beleediging van het Amerikaansche staatsdepartement. Beambten van dat departement verklaarden vandaag ook dat Frankrijk, Engeland en Holland niet met goede oogen zouden aanzien, dat Castro weer aan de regeering kwam.

Ook wordt gezegd, dat zelfs voor het geval Castro in Venezuela wenscht te blijven als ambteloos burger, dat zijne tegenwoordigheid dan een voortdurend element van tweedracht in het land zou zijn en een blijvende bedreiging van de belangen van hen die hem eenmaal tegenwerkten. Daarom zou de minste toegeeflijkheid ook gevaarlijk worden voor belangen, die met die der Ver. Staten verbonden zijn. En daarom moet Castro uit het politieke strijdperk verwijderd gehouden worden.

Wat echter Amerika doen kan, is nog niet vastgesteld, dewijl men zich moet houden aan eenmaal gevestigde internationale wetten en het ligt niet op den weg der Ver. Staten zich in te laten met de binnenlandsche politiek van een land.

Zelfs bij het verschepen van wapenen, waarvan bekend is, dat zij voor Venezuela bestemd zijn, moet Amerika oppassen en zien, wat er vroeger gebeurd is. Bij vorige gelegenheden beschouwde men verscheping van wapens niet altijd als onwettig, als die verscheping maar geen gewapende expeditie vormde.

Zou het ontdekt worden, dat een stoomboot bemand, bewapend werd en uitgerust voor Venezuela, dan zou het Staatsdepartement onmiddellijk kunnen optreden, maar zou en of andere Amerikaansche firma een bestelling krijgen voor oorlogsmateriel, om die in de nabijheid van Venezuela te ontschepen, dan zou het Staatsdepartement maar moeilijk tusschenbeide kunnen komen.

De Ver. Staten zouden dan met bekwamen spoed Pres. Gomez kunnen waarschuwen, dat er wapenen naar zijn land verscheept zijn en dan zouden de wapens bij aankomst aanstonds kunnen in beslag genomen worden, ten minste als Castro hem niet voor is en er het eerst de hand op legt.

Advertentien.

Drukker:
ALFREDO F. SINTIAGO